

Školní vzdělávací program školní družiny

BAREVNÁ ŠKOLA

1. Identifikace ŠD
2. Charakteristika ŠD (materiální, ekonomické, personální a bezpečnostní podmínky)
3. Cíle a kompetence výchovně vzdělávací činnosti
4. Obsah školního vzdělávacího programu školní družiny
5. Formy činnosti školní družiny

1. Identifikace

Školní družina při ZŠ a MŠ Hosín

Adresa: Hosín 41, 373 41 Hluboká nad Vltavou

Ředitel ZŠ a MŠ Hosín: Mgr. Jan Čipera

Počet vychovatelek: 1

Telefon: 739 066 055

E-mail: zs@skolahosin.cz

Web: www.skolahosin.cz

Provoz ŠD: 6:50 – 16:15 hodin

Platnost dokumentu od 1. 2. 2020

Schválil ředitel Mgr. Jan Čipera

2. Charakteristika ŠD

Materiální podmínky

- školní družina je součástí ZŠ, v provozu je 1 oddělení, každé se naplňuje maximálně do počtu 30 žáků a je určena žákům 1. až 5. ročníku.
- ŠD má k dispozici svou místnost – dělí se s běžnou třídou
- v oddělení je plocha pokryta PVC, místnost je vybaveny židličkami a stoly a odpovídajícím zářivkovým osvětlením
- ŠD může využívat školní zahradu, kde jsou umístěny herní prvky, dále má ŠD možnost vycházek do lesa a využívat sportovní hřiště
- pro herní činnosti si mohou žáci vybírat stavebnice, hračky, stolní hry, materiál na kreslení a malování, karetní hry, pro aktivity venku je určeno sportovní náčiní, které je uloženo v dřevěném domku na školní zahradě, pro poslechové činnosti používáme dotykovou tabuli, CD přehrávač, videoprojekci, notebook
- veškeré vybavení se snažíme obnovovat a doplňovat dle finančních možností, stále rozšiřujeme družinovou knihovnu, máme předplatné dětského časopisu
- lékárna první pomoci je umístěna v jídelně školy a ve sborovně, kde je také uložena kniha úrazů
- oděv a obuv si žáci ukládají v šatně

Ekonomické podmínky

Příspěvek na provoz ŠD činí maximálně 200,- Kč. Poplatek je vybírán měsíčně u vedoucí učitelky MŠ.

Personální podmínky

Školní družina má jedno oddělení. Provoz zajišťuje 1 vychovatelka, která má pedagogické vzdělání s praxí.

V ŠD se vede tato dokumentace:

1. písemné přihlášky dětí; jejich součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny,
2. třídní knihy jednotlivých oddělení či jiné přehledy výchovně vzdělávací práce, včetně docházky dětí,
3. celoroční plán činnosti,
4. roční hodnocení práce školní družiny jako podklad pro výroční zprávu školy,
5. vnitřní řád školní družiny, rozvrh činnosti,
6. knihu úrazů a záznamy o úrazech dětí, žáků.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou. Dle stupně a charakteru jejich handicapu bude umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a budou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti. Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. Školní družina je připravena na práci s dětmi s IVP.

Bezpečnostní podmínky

Na začátku a v průběhu školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti, společenských normách v ZŠ, ŠD, ŠJ, na zahradě, při společných vycházkách, akcích a hrách (o poučení je veden záznam v třídních knihách ŠD). V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti. Bezpečnost a ochranu zdraví žáků zajišťuje každá vychovatelka ve svém oddělení. Žák je povinen ohlásit ihned každý úraz nebo nevolnost vychovateli.

3. Cíle a kompetence výchovně vzdělávací činnosti

Cílem výchovně vzdělávací činnosti je vést žáka k přiměřené fyzické, psychické a sociální samostatnosti. Rozvíjet základy pro jeho další rozvoj a učení, zdravé sebevědomí a sebejistotu. Vést žáka k používání otevřené komunikace a spolupráce.

Dílní výstupy vedoucí ke klíčovým kompetencím

Probouzet v žákovi kladný přístup ke škole a ke vzdělání

- naučit jej rozlišovat čas práce a čas odpočinku a relaxace
- rozvíjet osobnost člověka, podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů Naučit žáka zásadám správného chování k lidem
- upevňujeme zásady slušného chování – oslovení, zdravení, žádost o pomoc
- naučit děti vzájemné spolupráci – pomáhat mladším a slabším
- vést k toleranci a respektu vůči lidem, jejich kulturám a hodnotám
- vést k úctě a ohleduplnosti mezi sebou, ke starším lidem, k seniorům, tělesně postiženým lidem
- rozvíjet sociální dovednosti – uplatnit vlastní názor, emocionální zvládnutí výhry i prohry, samostatně řešit problém, nevyvolávat konfliktní situace

Vytvářet vztah k vlastnímu zdraví, zdravému prostředí ve společnosti a přírodě

- umět si chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
- při všech činnostech dbát na dodržování hygieny, bezpečnosti, pořádku a upevňování zdraví
- dodržovat pitný režim
- získávat a uplatňovat znalosti o životním prostředí

Rozvíjet praktické dovednosti

- v činnostech navazujících na výuku ve škole podpořit rozvoj osobnosti žáka s ohledem na jeho potřeby, zájmy, schopnosti a nadání
- naučit žáka zhodnotit svou činnost a uvědomit si sebe, svůj čas na práci a odpočinek, své chování a své postoje
- posilovat rozvoj pohybových schopností a zdokonalovat pohybové dovednosti
- zařazovat činnosti, které přispívají k odstranění únavy, regeneraci duševních i fyzických sil
- pěstovat u žáků samoobslužné a hygienické návyky
- podporovat rozvoj dětské fantazie a zvědavosti vedoucí k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací

4. Obsah vzdělávacího programu školní družiny

Obsah vzdělávacího programu pro školní družinu má pět oblastí.

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

4.1. Místo, kde žijeme

Domov: okruh rodiny a jejich členů, výroba dárků pro členy rodiny, zdravé prostředí v rodině, spolupráce s rodinou, posílení vztahu k rodině

Škola: vytváření kladného vztahu ke škole, orientace ve škole, školní režim, bezpečná cesta do školy, orientace v blízkém okolí školy, dopravní značky a předpisy

Obec: seznamování s historií a současností naší obce, historické budovy, orientace v plánu obce, důležité instituce v obci (obecní úřad, pošta, školy..)

Naše vlast: Praha- hl.město a její památky, ostatní významná města a místa ČR, besedy o státních svátcích a významných dnech, pojem vlastenectví

4.2. Lidé kolem nás

Rodina a kamarádi: soužití v rodině, v kolektivu třídy, družiny, v zaměstnání, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, lidské vlastnosti, lidé s různými poruchami, povolání, pomoc druhému

Soužití: pravidla slušného chování, slušné chování ve veřejných prostorech, používání kouzelných slovíček, obhajování vlastního názoru a přijímání názoru druhých, společná hra a práce v kolektivu, osobní hygiena, zásady správného stolování, charakterové vlastnosti

Povolání: zdůrazňujeme důležitost jednotlivých povolání a jejich propojení, tématické hry

4.3. Lidé a čas

Volný čas: důležitost denního režimu, vhodné využití volného času (zájmové kroužky, četba, sport, aktivní a pasivní odpočinek, zdraví člověka)

Orientace v čase: znát roční období a umět je charakterizovat (rok, měsíc, týden), vánoční zvyky a tradice, výroba ozdob z různých materiálů, výzdoba ŠD, poslech a zpěv vánočních koled, výroba velikonočních přání, zdobení vajíček

Lidé a minulost: jak se mění lidé, věci, budovy, obec, moderní technika, tradice a řemesla, lidové zvyky, pověsti z blízkého okolí, hrady a zámky, pohádky a básničky

4.4. Rozmanitost přírody

Životní prostředí: pravidla chování v přírodě, ochrana přírody, pranostiky, třídění odpadu, přírodovědné vycházky, úklid v okolí školy

Roční období: sledování změn v přírodě při vycházkách, pozorování a poznávání zvířat a rostlin, vyhledávání informací na PC a v encyklopediích

podzim – sklizeň ovoce a zeleniny, jejich zpracovávání a použití v jídelníčku, malování a experimentování s barvami (zapouštění, rozpíjení, míchání), práce s přírodním materiálem, určování stromů a keřů podle listů a plodů, sledování barev v přírodě

zima – zimní hry a zábavy, stavby ze sněhu, vlastnosti sněhu a ledu, vyprávění o životě zvířat v lese (zimní spánek), vánoční výzdoba, četba při svíčkách, příprava soutěží, výroba masek, vhodné oblečení a obutí

4.5. Člověk a jeho zdraví

První pomoc: při drobných poraněních, při požáru, při zasažení elektrickým proudem, předcházení úrazů, důležitá telefonní čísla, přivolání pomoci, dramatizace

Péče o zdraví: dodržování základních hygienických návyků, čistota oblečení a osobních věcí, řešení krizových situací (setkání s neznámými lidmi, šikana), dodržování pravidel silničního provozu pro chodce a cyklisty, návštěva lékaře, přenosné nemoci, použití léků, vytváření prostředí klidu a pohody

Zdravý jídelníček: sestavování zdravého jídelníčku, sledování jídelníčku ve školní jídelně, správné uchovávání potravin, význam ovoce a zeleniny, dodržování pravidelného stravování a pitného režimu, rozhovory o zdravém životním stylu

Příroda je naše tělocvična: pobyt na školním hřišti, míčové a pohybové hry, turistické vycházky, překonávání přírodních překážek, atletické soutěže

5. Formy činnosti školní družiny

Práce školní družiny je organizovaná pravidelnými činnostmi, nabídkou příležitostných akcí a spontánních aktivit, umožňuje odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování.

5.1 Činnost ŠD

Pravidelná

Výchovná, vzdělávací a zájmová činnost. Je dána týdenní skladbou zaměstnání.

odpočinková a rekreační činnost – spontánní či nabízené aktivity na odstraňování únavy, regeneraci, duševních a fyzických sil

zájmové činnosti – převahu hraje vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení.

činnosti probíhají individuálně, skupinově, spontánně či organizovaně (výtvarná, pracovní, přírodovědná a hudební)

příprava na vyučování – žáci se po dohodě vychovatelky s rodiči vypracovávají domácí úkoly (samostatně nebo s pomocí vychovatelky), je možnost si procvičovat učivo hravou formou - didaktické, vědomostní, soutěživé hry, práce s knihou, encyklopedií atd...

Příležitostná

Výchovně vzdělávací, zájmová a rekreační činnost je organizovaná nepravidelně dle potřeb dětí

a možností školní družiny. Může být prováděna ve školní družině, ale i mimo ni. Příležitostná činnost není zahrnuta do týdenní skladby zaměstnání.

Spontánní

Je uplatňována především v ranní družině a po 15. hodině. Dítě se může samostatně rozhodovat o své činnosti.

Jednotlivé činnosti lze měnit podle počasí a časových možností. Pobyť žáků v družině provází řada režimových momentů – přechody, převlékání, sebe obslužné činnosti. Snažíme se, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

5.2 Ranní družina

Hrají se stolní a společenské hry, konstruktivní hry, individuální činnost, četba časopisů, knih, kreslení, rozcvičky. Starší žáci se mohou samostatně připravovat na výuku, opakovat učivo a číst si. Žáci mohou do družiny docházet během celého ranního provozu.

5.3 Společné stolování ve školní jídelně (oběd)

Žáci jsou povinni v jídelně dbát zásad slušného stolování, omezit hovor na minimum, uklidit použité nádobí, neběhat po jídelně a dbát na hygienu. Dodržovat kázeň, pořádek a dbát pokynů pedagogického dozoru. Všichni pedag. pracovníci respektují individuální stravovací

zvyklosti dětí a nenutí děti do jídla. Pouze je ke konzumaci vybídnou. Neodpovídají za to, že dítě porci nedojí.

5.4 Relaxační činnost

Má odstranit únavu, zařazuje se nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají a dále dle potřeby kdykoliv během dne. Žáci po obědě relaxují a nabírají nové síly poslechem pohádek, písniček, hraním společenských i stolních her, vyprávěním si s vychovatelkou. Hrají klidové, pohybové i psychicky nenáročné hry.

5.5 Rekreační a zájmové činnosti

Rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu.

5.6 Rekreační a zájmová činnost tělovýchovná

Slouží k odreagování žáků a odstranění únavy z vyučování. K rekreačním a sportovním činnostem se využívá především okolí školy. Za příznivého počasí žáci chodí na vycházky, hrají pohybové hry na hřišti nebo v lese. Na školní zahradě mohou využívat průlezků, hrazdy, obruče, švihadla či si hrát na pískovišti. Při nepříznivém počasí se pro žáky zařazují hry v místnosti, soutěže, relaxační cvičení, tanečky, zpívání, cvičení při hudbě či jiné sportovní a pohybové vyžití. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.

5.6 Rekreační a zájmová činnost pracovní

Žáci si vyrábějí drobné dárky, přáníčka nebo ozdoby k různým příležitostem (Den matek, Velikonoce, Vánoce, jarmark, zápis do 1. třídy...) Pracují s různými materiály, papírem, textilem, přírodninami, plastelínou, lepí, stříhají, šijí, skládají, pracují se stavebnicemi Lego, Merkur, Sněhurka, puzzle, pletení apod. Činnosti u žáků podporují zručnost, trpělivost a představivost.

5.7 Rekreační a zájmová činnost výtvarná

Žáci se seznamují s různými výtvarnými technikami a tradicemi. Malují a kreslí obrázky na výzdobu Obecního úřadu i školy. Tyto činnosti jsou zaměřeny na rozvoj jemné motoriky a estetického cítění.

5.8 Rekreační a zájmová činnost hudební

Žáci zpívají za doprovodu hudebních nástrojů dostupných ve ŠD. Učí se jednoduché tanečky, říkadla, využívají rytmické nástroje, poslouchají skladby a hrají různé pohybové hry, které rozvíjejí zájem o hudbu klasickou i moderní, smysl pro rytmus a skloubení tance s hudbou. Rekreační a zájmová činnost literární a jazyková Předčítání pohádek na pokračování, recitace

básní, sledování pohádek či výchovných pořadů na videu, poslouchání pohádek z CD. Využíváme dětské časopisy, zařazujeme jazykové hry, hlavolamy a soutěže.

5.9 Rekreační a zájmová činnost přírodovědná

Žáci pečují o pokojové rostliny po celé škole, podílejí se na sběru odpadků, hrabání listů a dalšího úklidu okolí školy. Žáci chodí na vycházky do přírody, pozorují změny v přírodě během ročních období, květiny, stromy a listy. Pozorují a porovnávají stopy zvířete v lese, v zimě doplňují potravu ptákům do krmítek, hrají přírodovědné hry (navázání na prvouku a přírodovědu), které vedou děti k lásce k přírodě a ochraně životního prostředí.

5.10 Příprava na vyučování

Provádí se formou didaktických her, rébusů, hádanek, soutěží, sledováním vhodně volených programů z DVD a poslechem audiozáznamů. Žáci si formou her rozšiřují slovní zásobu, upevňují a doplňují si školní poznatky získané při vyučování, procvičují si čtení, pracují s textem apod. Během vycházek zařazena i dopravní výchova – správné přecházení vozovky, chůze po chodníku i mimo něj, dodržování silničních pravidel, poznávání dopravních značek, chůze v organizované skupině, nejbezpečnější oblečení.

6. Tématické celky - pravidelná činnost

Podzim – září říjen listopad	<ul style="list-style-type: none"> • zahájení školního roku • seznámení s chodem družiny • dodržování pravidel a bezpečnosti v družině a pobytu venku, řád ŠD • orientace v okolí školy i ve vnitřních prostorech • barevný podzim - výtvarné a pracovní činnosti, pozorování změn v přírodě, ochrana životního prostředí (třídění odpadu) • vycházky do přírody, hry v přírodě, sběr přírodnin • podzim na zahradě a v lese – ochutnávky - ovoce a zeleniny, hmatové soutěže, zvířata v lese, ptactvo na podzim • pravidla silničního provozu, dopravní značky • výchova ke zdraví - vitamíny, ovoce, tepleji se oblékáme • zhotovení výrobků na Vánoční jarmark • pohybové hry, poslech CD, zpěv, četba knih • příprava na vyučování
Zima – prosinec leden únor	<ul style="list-style-type: none"> • mikulášská nadílka, výroba postaviček k tématu • nastal čas vánoční - Vánoce u nás a ve světě • zhotovení dárků, vánočních dekorací a přáníček na Vánoce • družinové vánoční posezení • Tři králové • výroba dárků budoucím prvňáčkům

	<ul style="list-style-type: none"> • zimní radovánky – soutěže na sněhu, pozorování změn v přírodě, zvířecí stopy, krmení zvěře • masopust – výroba masek, karneval • výchova ke zdraví – zdravé zuby, „J sme to, co jí me“ • výchova ke zdraví – předcházení omrzlin, úrazy a pády na zledovatěném terénu • pohybové hry, poslech CD, zpěv vánočních koled, četba knih • příprava na vyučování
Jaro – březen duben květen	<ul style="list-style-type: none"> • • vítání jara, vycházky do přírody, pozorování jarní přírody, hry v přírodě (poznáváme jarní květiny - byliny a stromy) • březen - měsíc knihy a internetu • jarní dekorace z živých květin a sbíraného materiálu • Velikonoce – zvyky, tradice (malování kraslic, pletení pomlázky, pečení beránků, velikonoční koledy) • výtvarné a pracovní činnosti dle tématu • čarodějnické rejdní • Den země, Den matek, Den Evropy • turnaj ve vybíjené s družstvy ze sousedních škol • děti v dopravě – chodci, cyklisté, základní dopravní značky • výchova ke zdraví – bodnutí hmyzem, alergie • pohybové hry, poslech CD, zpěv písní s jarní tematikou, četba knih • příprava na vyučování
Léto – červen	<ul style="list-style-type: none"> • • léto začíná- škola končí • na celém světě jsou děti – barva pleti není důležitá • Den dětí ve školní družině (odpoledne plné her) • výchova ke zdraví – úpal, úžeh, drobná poranění, bezpečnost při koupání, předcházení patologickým jevům (alkohol, drogy, šikana ...) • vycházky hry v přírodě a na hřišti • výtvarné a pracovní činnosti dle tématu • voda v přírodě – život ve vodě, papírové lodičky • pohybové hry, poslech CD, zpěv písní s letní tematikou (písničky k táboráku, lidové tance), četba knih, domácí úkoly • úklid školní družiny • rozloučení s družinou – spaní v družině, šipkovaná, hry, soutěže, • odměny, pamětní listy • příprava na vyučování